

رویکرد انتقادی کیفر شناختی نسبت به مجازات جایگزین زندان در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲

راشین ضیا

محقق و پژوهشگر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مهاباد

چکیده

هدف این مقاله بررسی رویکرد انتقادی کیفر شناختی نسبت به مجازات جایگزین زندان در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ است. این تحقیق، به روش تلفیقی نظری- کاربردی تألیف خواهد یافت و شیوه پژوهش، تحلیلی- توصیفی است. نتایج تحقیق نشان داد افزودن بر پیش‌بینی مجازات‌های اجتماعی جایگزین زندان، قانون‌گذار روش‌های جدیدی را برای جایگزینی زندان پیش‌بینی کرده است که برای نخستین بار در حقوق کیفری ایران وارد شده‌اند. در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ علاوه بر مجازات‌های جایگزین سنتی حبس، خدمات عمومی رایگان به عنوان یکی از موارد جایگزین زندان مطرح شده است. نظام‌های نوین جانشین کیفر سالب آزادی، اهداف مهمی را دنبال می‌کنند که عبارتند از: اعطاء اختیار مصلحت‌سنجی بیشتر به مقام‌های قضایی، برقراری گفت‌وگو و تفاهم بین مقام قضایی و مجرم، اعتماد به مجرم برای حضور مجدد در جامعه، تقویت نگرش شهروند مدار، علیرغم اینکه در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ جایگزین زندان با الهام از کنوانسیون‌های بین‌المللی و قوانین سایر کشورها دیده شده اما موانعی همچون ناهماهنگی بین نهادهای کیفری مرتبط با اجرای خدمات عمومی رایگان، آماده نبودن جوافکار قضات و دادستان‌ها و افکار عمومی جامعه ایران پیرامون معایب حبس و مزایای خدمات عمومی رایگان و فراهم نبودن شرایط اجرای خدمات عمومی از جمله عواملی است که مانع اجرای درست خدمات عمومی جایگزین زندان شده است.

واژه‌های کلیدی: رویکرد انتقادی کیفر شناختی، مجازات جایگزین زندان، قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲.

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۱، بهار ۱۳۹۷، صفحات ۱۰-۱